

med Magt at modsætte sig Neutralitetskrænkelser. De danske delegerede ved Haagerkonferencen rapporterer officielt: Der er paa Konferencen ikke fremkommet nogen Udtalelse til Forsvar for den i Danmark ikke helt ualmindelige Opfattelse, at et militært Forsvar for Neutraliteten ikke kan forlanges. Denne Opfattelse kom overhovedet ikke frem nede paa Haagerkonferencen, den almindelige Mening gik ud paa, at den neutrale Stat skal gøre, hvad der under Hensyn til dens Styrke og Hjælpekilder med Rimelighed kan forlanges af den, for at haandhæve Konventionen paa dens Territorium. Saaledes var Opfattelsen den Gang. Angaaende Opfattelsen ved Verdenskrigens Begyndelse haves der jo de klareste Eksempler gennem de Udtalelser, der navnlig fra engelsk Side led til den belgiske Regering, og hvori man aldeles ubetinget forlangte, at Belgien skulde modsætte sig Neutralitetskrænkelsen med Magt. Om Opfattelsen kort efter Verdenskrigens Slutning giver Ålandskonventionen af 1921, den, som vi har været med til at ratificere, og som paalægger os visse Forpligtelser, et overordentlig klart Begreb. Artikel 7, 2det Stykke, paalægger Finland i Tilfælde af Angreb paa Öernes Neutralitet „at tage de fornødne Forholdsregler for at opholde og tilbagekaste Angriberne, indtil de høje kontraherende Parter i Overensstemmelse med Bestemmelserne i nærværende Konvention vil være i Stand til at gribe ind for at skaffe Neutraliteten respekteret“. Klarere og tydeligere kan det dog ikke siges, at man har en Pligt til at tilbagekaste Angriberen, men det gør man ikke ved Hjælp af Politikonstabler, selv om de er forsynet med Minekastere.

Nu forsøger man fra Regeringens Side at læse Haagerkonventionen paa en Maade, der i Virkeligheden kan udtrykkes saaledes, at man vil læse den, som om der stod i den, at Staten er i Forhold til de Militærmidler, hvorover den raader, pligtig at hindre Krænkelser. Der staar imidlertid kun: i Forhold til de Midler. Saa siger man: Naar vi ingen Militærmidler har, har vi heller ikke nogen Pligt. Ja, alt er jo saare simpelt og let, naar blot de rigtige Folk kommer til! Opfattelsen er imidlertid desværre uholdbar, Konventionen gaar ud fra som en Selvfølge, at en Stat har militære Magtmidler, der svarer til dens hele Forhold, til dens fysiske og økonomiske Evne. Og spørger man nu: Hvem afgør, om den har et saadant forholdsmæssigt Militærvæsen? saa er Svaret det, som naturligvis er til Støtte for vore Modstandere: Dette af-

gøres i første Række af Staten selv. Man vil selvfølgelig fra andre Staters Side være varsom med at sige til en Stat: Det er ikke nok! Men der kommer en Grænse. Naar man naar til Nulpunktet, kan enhver se, at dette er ikke forholdsmæssigt, thi saa svagt er Danmark ikke, at man kan sige: Nul. Vi er intet Nul, og vi kan ikke selv gøre os til det, og saa vil man sige: Her foreligger ikke nogen oprindelig Umulighed, her foreligger en af Staten selv skabt Umulighed, og den fritager selvfølgelig lige saa lidt i dette Forhold som i noget andet retligt Forhold for Opfyldelsen af Forpligtelser.

Som mit andet Holdepunkt slaar jeg saa fast, at det for Danmark er nødvendigt at have en efter Stilling, Befolkningstal og økonomisk Evne afpasset Militærstyrke til Opfyldelse af de Pligter, som efter almindelig Opfattelse folkeretligt paahviler Landet. Forpligtelserne i en given Neutralitets-situation er ikke ændret ved Folkeforbundspagtens Oprettelse, det er sagt meget klart i den før nævnte Betænkning af 1920 og følger dels af, at der foreligger Mulighed for Krig indenfor Folkeforbundet, og dels af, at adskillige og meget betydningsfulde Stater jo staar udenfor Folkeforbundet. Men naturligvis har Pagten faktisk indsnævret Omraadet for Neutraliteten, og underskrives Genève-Protokollen, og indtræder de udenfor staaende Magter i Folkeforbundet, saa vil Neutralitetsbegrebet ganske forsvinde, i alt Fald i sin gammeldags Form. Om der saa, som nogle mener, vil udvikle sig et nyt Neutralitetsbegreb, skal jeg ikke ved denne Lejlighed komme nærmere ind paa. Rent faktisk, maa jeg erkende, tror jeg ikke paa, ikke *meget* paa, at det i fremtidige Krige i Europa vil være muligt for noget Folkeforbundsmedlem at forblive neutralt, i alt Fald ikke hvis de krigerske Begivenheder tager et nogenlunde stort Omfang eller kommer til at ligge i Nærheden af det Land, som der er Tale om. Forpligtelse til at have en Militærstyrke forringes efter min Mening ikke derved.

Man har under Forhandlingerne her beskæftiget sig en Del med Udsigterne for Genève-Protokollen. Jeg finder ingen Anledning til at gaa ind paa denne Drøftelse, thi det er min faste Overbevisning, at selv om man fik en Afrustningskonference, vilde ingen vove helt at afruste et Europa, hvori der findes et Sovjetrusland, og som har Asien til Nabo. Det tror jeg, man skal gøre sig ganske klart, at de afgørende Faktorer ude i Europa begaar ikke en saa uforsvarlig